

Telefonnotat om muligheden for, at kommunalbestyrelsen konstituerer sig i overensstemmelse med en endnu ikke vedtaget styrelsesvedtægt

Enhed
Kommunaljura

Sagsbehandler
Lise Brandi-
Hansen

Koordineret med

Sagsnr.
2017 - 5592

Doknr.
502837

Dato
04-12-2017

En kommune spurgte til brug for kommunalbestyrelsens konstituerende møde Økonomi- og Indenrigsministeriet om følgende:

Konstituerende møde var indkaldt til den 5. december 2017, og i forslaget til dagsorden var anført, at valgene til økonomiudvalg og stående udvalg skete under forudsætning af, at styrelsesvedtægten ændredes ved den siddende kommunalbestyrelses 1. behandling den 12. december 2017 og 2. behandling den 21. december 2017. Ændringerne skulle bestå i, at økonomiudvalget skulle have 7 medlemmer i stedet for som hidtil 11 medlemmer samt en nedsættelse af antallet af stående udvalg fra 7 til 5. Såfremt den siddende kommunalbestyrelse – mod forventning – ikke ændrede styrelsesvedtægten, så måtte der ifølge kommunen afholdes et nyt konstituerende møde inden den 31. december 2017, hvor konstituering af økonomiudvalg og stående udvalg kunne ske på grundlag af den nugældende styrelsesvedtægt. Kommunen henviste herved til, at der ifølge Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 2. udgave, 2010, s. 182, intet er til hinder for, at konstitueringen fordeles over flere møder inden funktionsperiodens begyndelse. Et mindretal i kommunalbestyrelsen havde rejst spørgsmål om lovligheden af denne fremgangsmåde og henvist til Økonomi- og Indenrigsministeriets offentliggjorte telefonreferat af 14. december 2012 (sagsnr. 2012-00713).¹ Spørgsmålet var således, om det ville være lovligt på denne måde at gøre valg af økonomiudvalg og stående udvalg betinget af en senere ændring af styrelsesvedtægten.

Kommunen spurgte, om fremgangsmåden, hvis den ikke som udgangspunkt er lovlig, dog ville være lovlig, hvis der var enighed om den i den nyvalgte kommunalbestyrelse.

Økonomi- og Indenrigsministeriet besvarede den 4. december 2017 telefonisk kommunens spørgsmål i overensstemmelse med følgende:

Baggrund:

Ifølge § 6, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse afholder den nyvalgte kommunalbestyrelse sit konstituerende møde i tidsrummet 1.-15. december i valgåret, dog tidligst efter, at den hidtidige kommunalbestyrelse har truffet afgørelse om eventuelle valgklager og begæringer om fritagelse fra hvervet. Medlemmerne af bl.a. økonomiudvalget og de stående udvalg vælges på det konstituerende møde umiddelbart efter valget af kommunalbestyrelsens formand og næstformand/mænd, jf. lovens § 17, stk. 3, og § 6.

Af det Q/A, som Økonomi- og Indenrigsministeriet havde offentliggjort i forbindelse med kommunal- og regionsrådsvalget den 21. november 2017 på oim.valg.dk, fremgik bl.a. følgende:

¹ <http://resumedatabase.oim.dk/resumedatabase/2012/1215-telefonreferat-om-konstituering-af-oekonomiudvalg.aspx>

"5) Kan den siddende kommunalbestyrelse træffe beslutning om en ny udvalgsstruktur gældende for den nyvalgte kommunalbestyrelse?"

Svar: Den siddende kommunalbestyrelse kan forud for den nyvalgte kommunalbestyrelses konstituerende møde ved ændring af styrelsesvedtægten træffe beslutning om en ændret udvalgsstruktur, herunder ændrede medlemstal i udvalgene, antal udvalg, forretningsområder osv. Kommunalbestyrelsen kan i den forbindelse beslutte, at den ændrede styrelsesvedtægt først skal være gældende fra 1. januar 2018.

Den nyvalgte kommunalbestyrelse skal konstituere sig i forhold til den udvalgsstruktur, som vil være gældende i kommunalbestyrelsens funktionsperiode, altså pr. 1. januar 2018. Den nyvalgte kommunalbestyrelse kan ikke træffe beslutning om ændret udvalgsstruktur på det konstituerende møde.

Hvis den nyvalgte kommunalbestyrelse ønsker en anden udvalgsstruktur, må kommunalbestyrelsen efter funktionsperiodens begyndelse træffe beslutning herom ved at ændre styrelsesvedtægten og derefter omkonstituere sig i overensstemmelse hermed."

Af det af kommunen nævnte offentliggjorte telefonreferat fremgår bl.a. følgende:

"Ad. spørgsmål 1.b.:

Der spørges dernæst om muligheden for flydende medlemstal i økonomiudvalget med henblik på at muliggøre en model, hvor alle partier er repræsenteret heri.

...

2. Hvis det ved kommunalvalget viser sig, at antallet af partier, der efter aftalen ønskes repræsenteret i økonomiudvalget, ikke stemmer overens med det i styrelsesvedtægten fastsatte medlemstal, må den nyvalgte kommunalbestyrelse inden for de i kommunestyrelseslovens § 6, stk. 1, fastsatte tidsrammer (dvs. i tidsrummet 1-15. december i det år, hvor valget afholdes) konstituere sig midlertidigt i overensstemmelse med den "gamle" styrelsesvedtægt og det heri angivne medlemstal for økonomiudvalget. Kommunalbestyrelsen må derefter, når den er trådt i funktion – dvs. efter 1. januar – ændre styrelsesvedtægten efter den i kommunestyrelseslovens § 2 foreskrevne procedure. Alternativt kan den afgående kommunalbestyrelse efter valget – men før den nye kommunalbestyrelses konstituering – ændre styrelsesvedtægten med henblik på at muliggøre den påtænkte konstituering, herunder vedr. sammensætningen af økonomiudvalget."

Begrundelse og svar:

1. Den nye kommunalbestyrelse skal konstituere sig i overensstemmelse med den styrelsesvedtægt, der er gældende 1. januar 2018. Såfremt der ikke på tidspunktet for konstitueringen foreligger anden styrelsesvedtægt end den, som den siddende kommunalbestyrelse er konstitueret efter, må den nye kommunalbestyrelse konstituere sig i overensstemmelse med den. Dette er i overensstemmelse med ovennævnte Q/A og telefonreferatet fra 2012, der dog ikke udtrykkeligt tager stilling til, hvorvidt den nye kommunalbestyrelse kan konstituere sig på grundlag af en "forventet" styrelsesvedtægt, men det kan den efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse ikke.

Der er ved vurderingen heraf lagt vægt på følgende:

Ændringen af en styrelsesvedtægt er ikke endelig, før den er vedtaget efter proceduren i § 2, dvs. ved to behandlinger med mindst 6 dages mellemrum, og den kan ikke have gyldighed før. Der er ved den foreslåede fremgangsmåde ingen sikkerhed for, at styrelsesvedtægten vil blive ændret i overensstemmelse med den konstituering, som i givet fald vil være foretaget "på forventet efterbevilling", og der vil således ikke efter det konstituerende møde være foretaget en endelig konstituering. Der findes derimod en anden gældende styrelsesvedtægt, som kan og skal danne grundlag for konstitueringen.

2. Det tilføjes, at såfremt den "forventede" nye styrelsesvedtægt i den beskrevne situation ikke vedtages, vil den nye kommunalbestyrelse ikke kunne opfylde lovens krav om, at den skal konstituere sig på det konstituerende møde, der skal afholdes mellem den 1. og den 15. december, jf. oplysningen om, at den nye styrelsesvedtægt først kan forventes vedtaget den 21. december.

3. Følgende tilkendegivelse i Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 2. udgave, 2010, s. 182: "Det vil i praksis kunne være uoverkom-

meligt at foretage alle valg på det samme møde. Der er intet til hinder for, at konstitueringen fordeles over flere møder inden funktionsperiodens begyndelse." legitimerer efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse ikke den her anførte fremgangsmåde, hvor man først holder ét konstituerende møde, hvor man konstituerer sig betinget, og derefter et nyt konstituerende møde efter fristens udløb, hvor man foretager en helt ny konstituering efter en anden styrelsesvedtægt. Tilkendegivelsen i kommentaren – som ministeriet i øvrigt ikke tog udtømmende stilling til i denne sammenhæng – kan således ikke betyde, at kommunalbestyrelsen kan afholde et helt "nyt" konstituerende møde efter den 15. december, fordi der efter den første konstituering er eller – i dette tilfælde – ikke er vedtaget en ny styrelsesvedtægt.

4. Det forhold, at medlemmerne af den nye kommunalbestyrelse måtte være enige om fremgangsmåden, kan ikke ændre på det anførte. Konstituering skal under alle omstændigheder ske i overensstemmelse med en gyldigt vedtaget styrelsesvedtægt. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke er den nye kommunalbestyrelse, hvor en eventuel enighed konstateres, der skal træffe beslutning om den eventuelle ændring af styrelsesvedtægten. Den nye kommunalbestyrelse har således i 2017 ikke rådigheden over styrelsesvedtægten, og derfor må enighed i denne kommunalbestyrelse være uden betydning for, hvilken styrelsesvedtægt der skal lægges til grund på det konstituerende møde.